

2023

Årsrapport

PENSJONSORDNINGEN
FOR APOTEKVIKRSOMHET

Innhold

Innledning	Om pensjonsordningen	4
	Nøkkeltall	5
Årsberetning	Årsberetning 2023	7
Regnskap og noter	Regnskap 2023	12
	Noter	16
Revisjonsberetning	Revisjonsberetning	24
Innsikt	Pensjonsforpliktelser	28
	Kapitalforvaltning	30
	Statistikk	32

Innledning

Om pensjonsordningen

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet forvalter pensjonsrettigheter til ansatte i apotekene i Norge.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) ble opprettet i 1953 og er en lovfestet, kollektiv pensjonsordning. Det vil si at apotekere og fast ansatte i apotek har rett og plikt til medlemskap i pensjonsordningen, dersom de oppfyller vilkårene. I tillegg til ansatte ved 1 045 apotek, har ordningen medlemmer fra andre virksomheter som har en nær tilknytning til farmasien, og som har søkt om særskilt medlemskap.

Administrasjon

Det er nedfelt i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet at ordningen skal administreres av Statens pensjonskasse, og forvaltes etter administrasjonsinstruks gitt av Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID). POA skal følge finansforetaksloven og forsikringsvirksomhetsloven, så lenge disse ikke er i strid med bestemmelsene i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet. Pensjonsordningen skal videre til enhver tid tilfredsstillende kapitalkravene som gjelder for pensjonsforetak underlagt finansforetaksloven og forsikringsvirksomhetsloven.

Styret for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er ordningens besluttede organ. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse, og har i tillegg fire styremedlemmer med personlige varamenn.

Styret oppnevnes av Arbeids- og inkluderingsdepartementet for fire år om gangen, etter innstilling fra medlemmenes arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner. Av de oppnevnte styremedlemmene skal to representere arbeidsgiverne, mens farmasøytisk og teknisk personale har én representant hver.

Styret 2023

- Leder: Tomas Berg, administrerende direktør i Statens pensjonskasse
- Kristin Juliussen, analyse- og utredningsdirektør i arbeidsgiverforeningen Spekter
- Trond A. Teisberg, forhandlings-sjef i Hovedorganisasjonen Virke
- Kjell Morten Aune, spesialrådgiver i Parat/Farmasiforbundet
- Greta Torbergsen, generalsekretær i Norges Farmaceutiske Forening

Daglig leder er Kari Lund.

Pensjonsytelser

Medlemskap i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet omfatter alderspensjon, avtalefestet pensjon (AFP) og uførepensjon. Ved dødsfall kan etterlatte ha rett til etterlattepensjon.

Alderspensjonen i ordningen er en ytelsespensjon. Samlet alderspensjon fra folketrygden og POA utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening (360 måneder), før levealdersjustering. Levealdersjusteringen kan føre til at pensjonen blir lavere enn 66 prosent.

Årskullene t.o.m. 1958 har en individuell garanti som likevel sikrer 66 prosent av pensjonsgrunnlaget ved fylte 67 år etter 30 års opptjening, gitt visse forutsetninger. Årskullene 1959–1962 har også en individuell garanti, men for disse blir garantitillegget gradvis trappet ned. Pensjonsgrunnlaget er maksimert til 10 ganger folketrygdens grunnbeløp. Pensjonen samordnes med folketrygden (bruttopenisjon). Styret fastsetter den årlige reguleringen av pensjonene, samt fastsetter premiesatsen. Mer informasjon om de ulike ytelsene finnes på spk.no/apotekordningen.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er en lovfestet pensjonsordning og regelverket er tett knyttet til offentlig tjenstepensjon. Stortinget har vedtatt en ny modell for offentlig tjenstepensjon for årskullene 1963 og senere fra 1. januar 2020, men disse regelendringene omfatter ikke POA.

Nøkkeltall

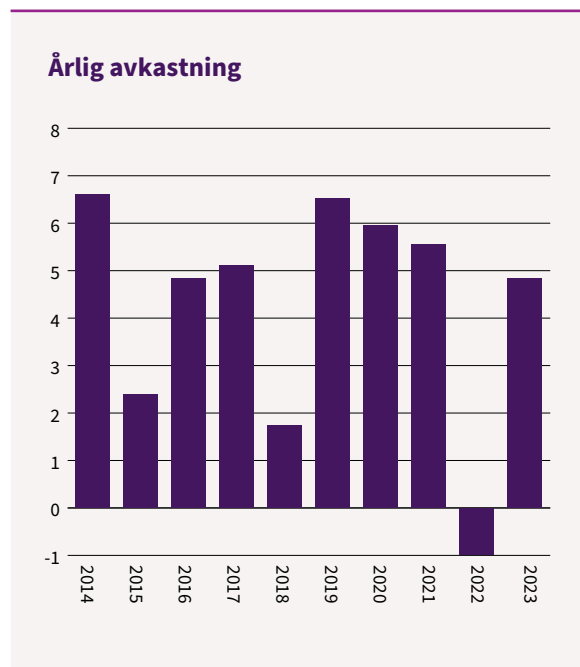
Nøkkeltall 2023

		2023	2022	2021
Arbeidsgivere og medlemmer				
Arbeidsgivere i pensjonsordningen (antall apotek)	antall	1 045	1 045	1 031
Medlemmer	antall	28 386	23 624	22 781
Yrkesaktive medlemmer*	antall	10 353	8 903	8 780
Pensjonister**	antall	5 677	6 438	6 179
Personer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold*	antall	12 356	8 283	7 822
Tjenestepensjon (i tusen kroner)				
Opptjente pensjonsrettigheter	tusen kroner	10 385 461	9 726 510	9 095 116
Pensjonspremie	tusen kroner	911 526	859 772	812 640
Utbetalt pensjoner	tusen kroner	445 981	425 104	387 169
Kapitalforvaltning				
Fondsmidler i ordningen	mill. kroner	14 204	13 144	12 891
Årlig avkastning på fondsmidlene (verdijustert)	prosent	4,8	-1,0	5,6

* Før 2023 telte man bare medlemmer som jobbet minst 20 %. Fra 2023 er det ingen begrensning i stillingsprosent.

** Før 2023 ble medlemmer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold og opptjening under 3 år, telt som alderspensjonister fra 67 år. Fra 2023 er disse telt som "Personer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold".

Kapitalforvaltning

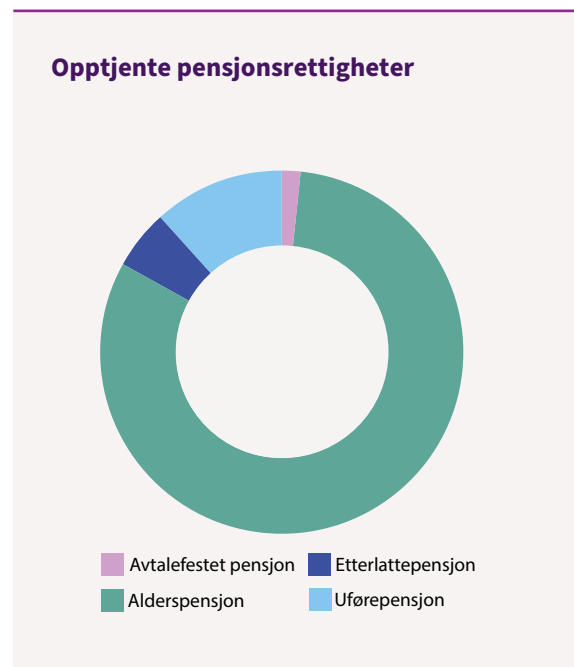

Midlene i ordningen er plassert i omløps- og anleggsobligasjoner, nordiske aksjer, eiendom, utenlandske aksjefond, spesialfond samt utlån til medlemmer.

Verdijustert avkastning i 2023 var 4,83 prosent. Snittavkastning siste 10 år er 4,26 prosent.

Les mer på side 30.

Pensjonsrettigheter

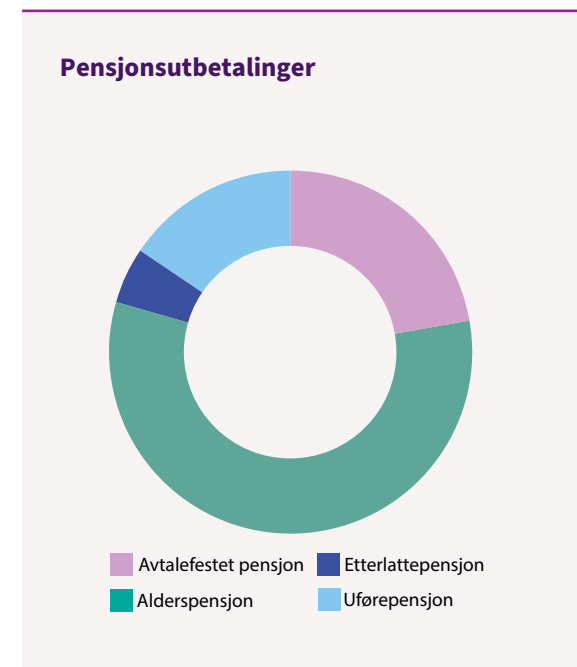
Opptjente pensjonsrettigheter (i tusen kroner)

Avtalefestet pensjon (AFP)	188 174
Alderspensjon	8 449 297
Etterlattepensjon	541 375
Uførepensjon	1 206 615
Totalt	10 385 461

Opptjente pensjonsrettigheter i ordningen økte med 659 millioner kroner fra 2022 til 2023, og er nå 10,4 milliarder kroner. Alderspensjon (inkl. AFP) utgjør 83 prosent av de opptjente pensjonsrettighetene.

Les mer på side 28.

Utbetalte pensjoner

Pensjonsutbetalinger (i tusen kroner)

Avtalefestet pensjon (AFP)	99 430
Alderspensjon	255 001
Etterlattepensjon (barne- og ektefellepensjon)	23 291
Uførepensjon	68 258
Totalt	445 981

Pensjonsutbetalingene økte med 20,9 millioner kroner fra 2022 til 2023. Det ble utbetalt 446 millioner kroner, og 79 prosent av disse var alderspensjon (inkl. AFP).

Mer statistikk på side 32-34.

The image shows a minimalist cover for an annual report. It features a light gray background with a large, light purple semi-circle on the right side. In the center, there is a dark purple circle containing the text 'Årsberetning 2023' in white, bold, sans-serif font. The text is centered within the dark purple circle.

**Årsberetning
2023**

Årsberetning 2023

for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) oppnådde i 2023 et resultat på 129 millioner kroner. Verdijustert avkastning for totalporteføljen var på 4,83 prosent. Pensjonsordningens soliditet er omtrent uendret gjennom 2023.

Organisasjon

Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse, Oslo. Ved utgangen av 2023 har pensjonsordningen tre fast ansatte. Alle ansatte er kapitalforvaltere, og alle er menn. Den løpende oppfølgingen av ansatte skjer gjennom Statens pensjonskasse.

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, rase, alder eller etnisk bakgrunn i POA.

Styrets medlemmer oppnevnes av Arbeids- og inkluderingsdepartementet. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse. De øvrige styremedlemmene representerer Hovedorganisasjonen Virke, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Norges Farmaceutiske Forening og Parat/Farmasiforbundet. Styret bestod pr. 31.12.2023 av fem medlemmer, to kvinner og tre menn. Styret i pensjonsordningen har gjennom året hatt 7 styremøter og behandlet 48 saker.

Det er ikke tegnet forsikring for styrets medlemmer eller for daglig leder for deres mulige ansvar overfor foretaket og tredjepersoner.

Bærekraft/samfunnsansvar

Pensjonsordningen har retningslinjer for bærekraftige investeringer. Det innebærer at for midlene som forvaltes internt legges prinsipper om aktivt eierskap samt ekskludering av selskaper til grunn.

Det skal ikke investeres i, eller ytes lån til, selskaper som bryter med adferds- og produktkriterier fastsatt av styret. POA støtter seg i den forbindelse til Statens pensjonsfond utlands (SPU) og KLPs ekskluderingslister. Samlet sett dekker disse to ekskluderingslistene POAs investeringsunivers.

For eksterne forvaltningsmandater settes det krav om at forvalter har eksplisitte, formaliserte og transparente ESG-prosesser.

Pensjonsordningen driver ikke virksomhet som påvirker det ytre miljø.

Medlemmer, inn- og utbetalinger

Ved utgangen av 2023 var ansatte ved 1 045 apotek medlemmer i pensjonsordningen. Dette er samme antall apotek som ved utgangen av 2022. Pensjonsordningen omfatter også medlemmer som ikke er ansatt ved apotek, men som er ansatt i andre stillinger knyttet til farmasien. Det var i alt 10 353 aktive medlemmer og 5 677 pensjonister ved årsskiftet.

Ansatte ved apotek har pliktig medlemskap i pensjonsordningen etter nærmere bestemmelser gitt i lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet. Ansatte i andre stillinger knyttet til farmasien kan søke om medlemskap, og kan også søke om utmelding.

Det er innbetalt i alt 902 millioner kroner i premier i 2023 mot 860 millioner kroner i 2022. Videre er det utbetalt 446 millioner kroner i pensjoner mot 425 millioner kroner i 2022.

Premiesatsen var i 2023 på 18,1 prosent. Premien fordeles mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Arbeidstakerne har betalt en premie på 3,4 prosent av pensjonsgrunnlaget, mens arbeidsgiverne har betalt 14,7 prosent.

Løpende alderspensjon og etterlattepensjon fra 67 år ble i 2023 regulert med 6,41 prosent. Løpende uførepensjon og etterlattepensjon før 67 år ble også regulert med 6,41 prosent.

Finansiell risiko

Styret har vedtatt en investeringsstrategi som setter rammer for hvilken risiko som kan tas, og hvilke typer investeringer som kan foretas. Strategien innebærer at kapitalen plasseres ut fra et langsiktig perspektiv, og med moderat risiko.

Investeringsstrategien og fullmaktstrukturen gir etter styrets vurdering god kontroll med forvaltningen av ordningens midler.

Forsikringsrisiko

Risikostyringen på investeringssiden og risikostyringen knyttet til de forsikringstekniske avsetningene ses i sammenheng. De forsikringstekniske avsetningene er forpliktelser med lang tidshorisont. Derfor plasseres også kapitalen ut fra et langsiktig perspektiv.

Det forsikringstekniske oppgjøret for 2023 er basert på de

aktuarielle forutsetningene for dødelighet ved opplevelsesrisiko, og dødelighet for dødsrisiko fra grunnlagselementene i K2013. Uføresannsynlighetene er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5. Beregningsrenten er på 3,0 prosent.

Resultat

Årets resultat viser et overskudd på 129 millioner kroner. Tilsvarende resultat i 2022 var et underskudd på 13 millioner kroner. Netto resultat knyttet til finansielle eiendeler er positivt med 651 millioner kroner i 2023. Dette inkluderer endring i urealiserte gevinster og tap. Både aksjer og renteinvesteringer bidrar til positivt resultat for finansielle eiendeler i 2023. I 2022 var netto resultat knyttet til finansielle eiendeler negativt med 124 millioner kroner.

Det er bokført en økning i pensjonsforpliktelsene (premiereserven) i 2023 på totalt 659 millioner kroner. Vekst i antall medlemmer totalt, samt lønnsøkning og regulering av løpende pensjoner bidrar til økningen i forpliktelsene.

Årets overskudd på 129 millioner kroner tillegges annen opptjent egenkapital.

Økonomisk stilling

Pensjonsordningen har pr. 31.12.2023 en total kapital på 14 460 millioner kroner.

Annen opptjent egenkapital utgjør 2 764 millioner kroner ved utgangen av året. Dette er en økning på 127 millioner kroner fra 2022. Pensjonsordningen har beregnet solvensmarginkrav i henhold til kravene som gjelder for private pensjonskasser. Pr. 31.12.2023 utgjør beregnet solvensmarginkrav 365 millioner kroner. Solvensmarginkravet skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital.

Ordningens frie egenkapital består av annen opptjent egenkapital utover solvensmarginkravet. Den frie egenkapitalen utgjør i alt 2 399 millioner kroner ved utgangen av 2023. Dette er nødvendig buffer for å stå imot tilfeldig risiko som ikke er dekket av premien. Til sammenligning utgjorde den frie egenkapitalen i alt 2 295 millioner kroner ved utgangen av 2022.

Pr. 31.12.2023 er det avsatt 1 240 millioner kroner i netto urealiserte kursgevinster til kursreguleringsfond. Kursreguleringsfondet er en buffer mot eventuelle fremtidige kursfall i investeringene.

Bufferkapitalen styrket seg noe gjennom 2023. Positiv avkastning på verdipapirporteføljen bidro til denne styrkingen. Avkastningen (verdijustert) på 4,83 prosent i 2023 er bedre enn sammenlignbar referanseindeks og også bedre enn det som ble lagt til grunn ved inngangen til året.

Pensjonsordningen beregner kapitalbehov basert på bindende kapitalkrav fra Finanstilsynet (forenklet solvenskapitalkrav). Beregningene gjøres etter lignende regler som gjelder for pensjonsforetak under tilsyn. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av pensjonskassens bufferkapital og viser ordningens evne til å tåle tap uten at det truer ordningens videre drift. I beregningen av forenklet solvenskapitalkrav kan pensjonsforetakene bruke en overgangsregel for beregning av virkelig verdi for forsikringsforpliktelsene frem til 2032.

Pr. 31.12.2023 tilfredsstillende bufferkapitalen kapitalbehovet basert på beregninger av forenklet solvenskapitalkrav med bruk av overgangsregel (solvenskapitaldekning 197 prosent). Beregninger viser at pensjonsordningen også har en tilfredsstillende finansiell stilling uten bruk av overgangsregelen (solvenskapitaldekning 187 prosent).

Oppsummering

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Pensjonsordningen har pr. 31.12.2023 foretatt forsikringsmessige avsetninger i samsvar med lov av 26. juni 1953 nr. 11 om Pensjonsordning for apotekvirksomhet.

Årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet gir etter styrets oppfatning tilfredsstillende informasjon for å bedømme resultatet av pensjonsordningens

virksomhet i 2023 og den økonomiske stillingen ved utgangen av året.

Styret anser at den økonomiske stillingen ved årsskiftet er tilfredsstillende.

Sammen med den vedtatte investeringsstrategien mener styret dette gir et tilfredsstillende grunnlag for å møte utfordringene som bransjen står overfor. Forutsetningen for fortsatt drift er dermed til stede.

Oslo, 20. mars 2024

Tomas Berg (leder)

Kristin Juliussen

Trond Teisberg

Kari Lund (daglig leder)

Greta Torbergsen

Kjell Morten Aune

**Regnskap
og noter**

Resultatregnskap

	Note	2023	2022
TEKNISK REGNSKAP			
Premieinntekter			
Premieinntekter	15	911 526 300	859 771 744
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		449 828 461	334 820 302
Netto driftsinntekt fra eiendomsfond		66 264 976	50 482 172
Verdiendringer på investeringer		285 438 369	-338 478 414
Realisert gevinst og tap på investeringer		-172 530 401	-163 185 899
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	19	629 001 405	-116 361 839
Forsikringsytelser			
Utbetalte pensjoner	16	445 980 859	425 104 074
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse			
Endring i premiereserve	12	658 951 542	631 393 600
Endring i særskilte forpliktelse	13	-9 959 894	-9 959 894
Endring i kursreguleringsfond		288 627 168	-343 547 444
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		937 618 816	277 886 262
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader	17	29 402 569	28 608 810
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	18	18 770 835	16 775 941
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		48 173 404	45 384 751
Resultat av teknisk regnskap		108 754 626	-4 965 182

	Note	2023	2022
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		15 521 024	21 670 188
Netto driftsinntekt fra eiendomsfond		2 286 428	3 267 299
Verdiendringer på investeringer		9 848 856	-21 906 948
Realisert gevinst og tap på investeringer		-5 953 044	-10 561 693
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	19	21 703 265	-7 531 153
Andre inntekter			
Renteinntekter bankinnskudd drift		86 232	100 644
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader	17	1 048 493	962 419
Resultat av ikke-teknisk regnskap		20 741 003	-8 392 928
Totalresultat		129 495 629	-13 358 110
Overføringer og disponeringer			
Avsatt til/overført fra(-) annen opptjent egenkapital	20	129 495 629	-13 358 110
Sum disponeringer		129 495 629	-13 358 110

Balanse / Eiendeler

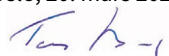
	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
INVESTERINGER			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Rentebærende verdipapirer	3	109 726 965	100 792 620
Boliglån	4	1 191 409	1 382 874
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		110 918 374	102 175 493
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	5, 8	104 235 297	95 084 083
Rentebærende verdipapirer	6, 8	123 866 859	101 448 158
Finansielle derivater	7, 8	2 149 991	843 639
Bankinnskudd		5 142 209	5 554 824
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		235 394 357	202 930 704
Sum investeringer i selskapsporteføljen		346 312 730	305 106 198
Fordringer			
Fordringer knyttet til premieinntekter	10	223 782 148	213 907 255
Fordring meglere		0	0
Sum fordringer		223 782 148	213 907 255
Andre eiendeler			
Bankinnskudd drift	9	9 035 244	6 950 861
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjent ikke fakturert premie		8 600 000	8 500 000
Opptjent utbytte		3 655 350	3 761 189
Forskuddsbetalte kostnader		0	15 624
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		12 255 350	12 276 813
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		591 385 472	538 241 127

	Note	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
Investeringer i kollektivporteføljen			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Rentebærende verdipapirer	3	4 394 202 426	4 237 475 452
Boliglån	4	47 711 988	58 138 119
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		4 441 914 414	4 295 613 571
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	5, 8	4 174 279 281	3 997 479 868
Rentebærende verdipapirer	6, 8	4 960 458 465	4 265 035 281
Finansielle derivater	7, 8	86 100 055	35 467 875
Bankinnskudd		205 928 471	233 533 288
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		9 426 766 272	8 531 516 311
Sum investeringer i kollektivporteføljen		13 868 680 686	12 827 129 882
Sum eiendeler i kundeporteføljene		13 868 680 686	12 827 129 882
Sum eiendeler		14 460 066 158	13 365 371 009

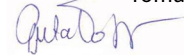
Balanse / Egenkapital og forpliktelser

	Note	31.12.2023	31.12.2022
Opptjent egenkapital			
Annen opptjent egenkapital	11, 14	2 764 171 655	2 637 149 888
Sum opptjent egenkapital		2 764 171 655	2 637 149 888
Forsikringsforpliktelser			
Premiereserve	12	10 385 461 142	9 726 509 600
Særskilt forpliktelse - for regulering av pensjoner	13	31 051 204	41 011 098
Kursreguleringsfond		1 240 191 733	951 564 564
Sum forsikringsforpliktelser		11 656 704 079	10 719 085 262
Gjeld i selskapsporteføljen			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	7, 8	0	0
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Påløpt kostnad		4 227 298	3 763 687
Annen kortsiktig gjeld			
Gjeld til megler		32 000 000	0
Gjeld i kundeporteføljene			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	7, 8	0	0
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Påløpt kostnad		2 963 126	5 372 172
Sum egenkapital og forpliktelser		14 460 066 158	13 365 371 009

Oslo, 20. mars 2024

Tomas Berg (leder)

Kristin Juliussen

Greta Torbergsen

Trond Teisberg

Kjell Morten Aune

Kari Lund (daglig leder)

Egenkapitaloppstilling

	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2021	2 650 507 997	2 650 507 997
Totalresultat 2022	-13 358 110	-13 358 110
Egenkapital 31.12.2022	2 637 149 888	2 637 149 888
Endring i regnskapsprinsipp (se note 2)	-2 473 862	-2 473 862
Egenkapital 01.01.2023	2 634 676 026	2 634 676 026
Totalresultat 2023	129 495 629	129 495 629
Egenkapital 31.12.2023	2 764 171 655	2 764 171 655

Kontantstrømoppstilling

(Tall i hele kroner)	2023	2022
Innbetalte premier	901 504 063	860 489 057
Utbetalte pensjoner	-445 980 859	-425 104 074
Endring boliglån	10 734 729	-5 068 527
Innbetalinger av renter	387 289 060	278 871 287
Innbetalinger av utbytte	116 846 219	100 247 372
Utbetalinger vedrørende driften	-51 151 708	-52 054 507
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	919 241 504	757 380 608
Netto inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av investeringer	-945 174 555	-724 351 905
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-945 174 555	-724 351 905
Innbetaling av annen egenkapital	0	0
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	0	0
Netto kontantstrøm i perioden (A+B+C)	-25 933 050	33 028 703
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	246 038 974	213 010 271
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	220 105 924	246 038 974

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet er så langt det passer satt opp i samsvar med god regnskapsskikk, regnskapsloven og forskrift av 20. desember 2011 nr. 1457 om årsregnskap for pensjonsforetak. Noteopplysninger er utarbeidet etter årsregnskapsforskriftens kapittel 5.

IFRS 9 er implementert i regnskapet fra 01.01.2023. Sammenligningstillene er ikke omarbeidet. IFRS 9 omhandler klassifisering og måling av finansielle instrumenter, herunder verdsettelse til amortisert kost og verdsettelse til virkelig verdi. Verdsettelse til amortisert kost gjelder bare for finansielle eiendeler som er renteinstrumenter og hvor formålet er å holde eiendelen for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer.

Pensjonspremier

Pensjonspremier inntektsføres etter hvert som de opptjenes. Innbetaling av pensjonspremier skjer etterskuddsvis hvert kvartal.

Renter

Renter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Måling til amortisert kost

Obligasjoner og eiendeler i porteføljen for lån og fordringer er vurdert til kostpris korrigert for resultatført over-/underkurs og forventet kredittap. Over-/underkurs på kjøpstidspunktet resultatføres over obligasjonens gjenværende løpetid.

Boliglån er bokført til pålydende verdi på balansedagen.

Måling til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Virkelig verdi er lik markedsverdi. Markedsverdien er basert på siste omsatte kurs i 2023.

I aksjer og andeler inngår andeler i eiendomsfond. Andelene er vurdert til markedsverdi på balansedagen. Markedsverdien er basert på uavhengige verddivurderinger av eiendommene.

I aksjer og andeler inngår også andeler i infrastrukturfond og spesialfond. Fondene har beregnet verdien av andelene på balansedagen i henhold til bransjestandard.

Obligasjoner

Verdiendringen føres over resultatet. Virkelig verdi er lik markedsverdi. Markedsverdi er lik ligningskurs for 2023.

Finansielle derivater

Virkelig verdi er lik markedsverdi.

Utenlandsk valuta

Bankinnskudd, samt fordringer og gjeld i utenlandsk valuta, er omregnet til valutakurs på balansedagen.

Forsikringsforpliktelser

Beregningene er basert på forutsetningen om at pensjonsordningen fortsetter å være operativ så lenge det er knyttet forpliktelser til de som er medlemmer på balansedagen. Det er derfor tatt hensyn til alle pensjonsytelser i lov om Pensjonsordning for apotekvirksomhet som er under utbetaling eller som kan bli aktuelle på et senere tidspunkt. I tillegg omfattes ordningen av avtalefestet pensjon (AFP) med mulighet til uttak av pensjon fra 62 år etter gitte kriterier.

Det beregnes en kontantverdi av opptjent pensjon basert på medlemsstatus pr. balansedato for alle medlemmer i ordningen. Beregningene er foretatt etter standardiserte aktuarielle prinsipper med hensyn på neddiskontering og beregning av risiko. Det legges til grunn at pensjonsytelsene tjenes opp lineært fra ansettelse til pensjonering, justert for eventuell tilleggstid dersom medlemmet har tidligere opptjent rettighet.

De aktuarielle forutsetningene for dødelighet ved opplevelsrisiko og dødelighet for dødsrisiko er basert på grunnlagselementene i K2013 med startdødelighet og reduksjon (12;10), det vil si parameterne som ble oppgitt i brev fra Finanstilsynet 8. mars 2013.

Uføresannsynlighetene er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Beregningsrenten er på 3,0 prosent.

Kursreguleringsfond

Verdipapirer som måles til virkelig verdi, er vurdert som én portefølje. Sum markedsverdi fratrukket sum anskaffelseskost utgjør urealisert gevinst eller tap for porteføljen. Netto urealisert gevinst i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfondet. Netto urealisert tap utgiftsføres.

Opptjent egenkapital

Opptjent egenkapital består av Annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital utgjør pensjonsordningens overdekning i forhold til pensjonsordningens forpliktelser. Denne egenkapitalen skal minimum tilsvare beregnet solvensmarginkrav. Solvensmarginkravet er omtalt i note 11. Annen opptjent egenkapital utover solvensmarginkravet/krav til minimumskapital er definert

som fri egenkapital. Det er ingen retningslinjer som begrenser bruken av den frie egenkapitalen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

Skattemessig status

Tidligere Oslo likningskontor har i en uttalelse fra 1998 konkludert med at Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er en skattefri institusjon. Pensjonsordningens regnskap er derfor ikke belastet med skattekostnad.

Note 2 IFRS 9 – førstegangs innregning

Førstegangs bruk av IFRS 9

Tall i hele 1.000

Regnskapspost	IAS 39 31.12.22	Endret klassifisering	Endret tapsavsetning	IFRS 9 01.01.2023

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som holdes til forfall	4 338 267	-	2 474	4 335 793
Boliglån	59 521	-	-	59 521

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler	4 092 564	-	-	4 092 564
Rentebærende verdipapirer	4 366 483	-	-	4 366 483
Finansielle derivater	36 311	-	-	36 311
Bankinnskudd	239 088	-	-	239 088

Note 3 | Rentebærende verdipapirer til amortisert kost

Tall i hele 1.000

Utsteder	Pålydende verdi	Kostpris	Bokført verdi	Markeds- verdi
Statsgaranterte	0	0	0	0
Bank/finans	968 687	968 195	968 399	938 738
Kommune/fylke	25 000	23 835	24 501	23 058
Industri	3 103 350	3 055 618	3 063 508	2 968 502
Energi	365 000	367 238	365 056	353 612
Sum obligasjoner som holdes til forfall:	4 462 037	4 414 886	4 421 464	4 283 909
Opptjente renter			88 407	88 407
Avsetning for fremtidig kredittap			-5 941	
Total bokført verdi	4 462 037	4 414 886	4 503 930	4 372 316

Herav andel kollektivporteføljen 4 394 203

Herav andel selskapsporteføljen 109 727

Vurdering av forventet tap	01.01.2023	31.12.2023	Endring
Et års forventet tap	2 474	2 574	100
Forventet tap over hele obligasjonens levetid	0	3 367	3 367
Sum tapsavsetning	2 474	5 941	3 467

Alle obligasjoner som måles til amortisert kost anskaffes med formål om å inndrive faste kontantstrømmer over hele obligasjonens levetid. Porteføljen av obligasjoner målt til amortisert kost har en stabiliserende effekt på POAs totale avkastningsresultat i forhold til risiko for kortsiktige prissvingninger, og det stilles strenge krav til både kredittkvalitet og rente på disse obligasjonene. Effektiv snittrente på obligasjoner som holdes til forfall er godt over fire prosent.

Ved vurdering av fremtidig kredittap er obligasjonene vurdert enkeltvis. POAs investeringsstrategi krever at obligasjoner som måles til amortisert kost skal ha en kredittkvalitet (eller implisitt kredittkvalitet) på anskaffelsestidspunktet tilsvarende minimum BBB. Ved vurdering

av tapssannsynlighet er S&Ps vurderinger av tapssannsynligheter for ulike ratingklasser lagt til grunn. For obligasjoner som ikke har rating, har vi lagt en forsiktig egenvurdering av implisitt rating til grunn. Majoriteten av ikke ratede obligasjoner er lagt i kategorien BBB. Ved vurdering av sannsynlig tap har vi tatt utgangspunkt i standard recovery-satser for ulike ratingklasser, men for hver enkelt obligasjon har vi i tillegg vurdert konkrete forhold ved obligasjonen som kan gi høyere eller lavere recovery. En betydelig del av POAs amortisert kost- portefølje har pant i fast eiendom eller annen sikkerhetsstillelse i form av garantier eller lignende som påvirker recovery positivt.

Pr. 01.01.2023 ble det ikke identifisert noen obligasjoner med vesentlig økt kredittrisiko siden innregningstidspunkt. Forventet kredittap er derfor vurdert på et års horisont for alle obligasjoner. Pr. 31.12. ble det identifisert en obligasjon med vesentlig økning i kredittrisiko siden anskaffelsestidspunktet. Obligasjonen er ikke misligholdt. For denne obligasjonen er forventet kredittap vurdert over hele obligasjonens levetid. For alle øvrige obligasjoner er forventet kredittap på et års horisont lagt til grunn for tapsavsetning.

Note 4 | Boliglån

Fra og med 1. juni 2022 opphørte ordningen med boliglån til medlemmer av pensjonsordningen for nye lånesøknader. Medlemmer som allerede hadde boliglån, beholder dette med gjenværende løpetid. Boliglån er bokført til pålydende verdi på balansedagen. Det har ikke vært avskrevet noen tap de siste 6 årene. Som følge av dette, kombinert med porteføljens gjenværende størrelse og at lånene har pant i bolig, er det ikke avsatt noe beløp til dekning av fremtidig kredittap på denne porteføljen.

Låntagere med boliglån er delvis dekket av en gjeldsforsikring hvor pensjonsordningen er selvassurandør. Det er ikke foretatt avsetninger for mulige erstatningstilfeller på balansedagen, siden antall erstatningstilfeller og beløpene knyttet til disse har vært lave de senere årene.

Spesifisering av låneporteføljen:

	Lån til bolig
Antall	78
Beløp	49 027 583
Første terminforfall	-295 450
Opptjente renter	171 264
Totalt	48 903 397
Herav andel kollektivporteføljen:	47 711 988
Herav andel selskapsporteføljen:	1 191 409

Renten for boliglån har økt fra 2,30 prosent ved inngangen til 2023 til 4,50 prosent ved utgangen av året.

Note 5 | Aksjer/andeler

Aksjer notert på Oslo Børs/VINX

Selskap	Kostpris	Bokført verdi
Af Gruppen Ord	8 460 832	12 420 000
Aker Bp Asa	13 921 133	15 366 000
Borregaard Asa	8 630 850	24 853 000
Elkem Asa	15 682 820	10 580 000
Equinor Asa (Tidligere Statoil Asa)	13 371 036	14 496 750
Essity B	11 121 848	12 344 325
Europris Asa	7 467 594	21 873 750
Hexagon Composites	16 179 728	17 616 800
Kid	7 904 676	12 892 000
Lerøy Seafood Group	8 275 077	6 276 000
Mowi	10 176 030	9 100 000
Norske Skog Asa	16 883 705	19 267 560
Ringerike Sparebank	6 450 586	10 835 472
Sparebank 1 Sørøst-Norge (Tidl. Sbvlg)	5 310 002	9 913 280
Sparebanken Midt Norge	13 457 222	17 016 000
Storebrand Asa	18 364 062	18 008 000
Tgs Nopec Geophysical Co	12 986 318	11 237 000
Vår Energi Asa	17 317 641	14 954 400
Yara International	14 975 852	14 448 000
Sum norske aksjer	226 937 011	273 498 337
Autostore Holdings Ltd.	9 272 664	5 994 000
Dsv As	18 332 986	18 746 312
Huhtamaki Oyj	4 737 906	4 947 046
Investor Ab B-Aksjer	11 168 918	29 412 244
Novo Nordisk As-B	7 634 738	48 361 576
Sampo Oyj-A	17 636 266	20 895 198
Subsea 7 S.A (Tidli Acergy S.A.)	22 311 477	29 640 000
Upm-Kymmene Oyj	10 152 479	13 380 011
Volvo Ab-B	16 062 774	31 645 811
Sum utenlandske aksjer	117 310 208	203 022 197
Sum enkeltaksjer notert på Oslo Børs/VINX	344 247 220	476 520 534

Aksjefond

Fond	Kostpris	Bokført verdi
BlackRock World Index Fund	240 337 679	1 117 255 567
iShares Emerging Markets Index Fund (IE) - USD Flex Acc	67 398 256	93 977 689
Sum utenlandske aksjefond	307 735 934	1 211 233 256

Hedgefond/Spesialfond

Fond	Kostpris	Bokført verdi
Archmore Infrastructure Debt Platform SCA-SICA V-SIF	25 652 190	21 786 023
Cheyne Real Estate Credit (Crech) Fund Iv - Loans Scs Sicav-Sif Class 1A	46 540 724	60 379 897
Cheyne Real Estate Credit (Crech) Fund V - Scs Sicaf - Sif Class 1A	28 094 183	36 657 762
Cheyne Real Estate Credit Holdings Vi	303 875 168	343 338 571
Pareto Real Estate Credit Fund Scsp	500 000 000	498 483 200
Qvt A-1769	908 578	2 312 863
Sector Healthcare Fund (Class A In Nok)	20 402 707	40 611 880
Sum utenlandske hedgefond/spesialfond	925 473 552	1 003 570 196

Eiendomsfond

Fond	Kostpris	Bokført verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	3 175 833	3 446 779
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	306 296 790	341 229 839
Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS	427 763 408	612 870 049
Union Core Real Estate Fund AS	6 750 000	6 626 865
Union Core Real Estate Fund IS	668 250 001	623 017 060
Sum eiendomsfond	1 412 236 031	1 587 190 593

Sum aksjer og andeler

Sum aksjer og andeler	2 989 692 737	4 278 514 578
Herav andel kollektivportefølje	2 916 856 358	4 174 279 281
Herav andel selskapsportefølje	72 836 379	104 235 297

Porteføljen av nordiske enkeltaksjer består av aksjer som er notert på Oslo Børs hovedlisten, Euronext Expand Oslo og Euronext Growth Oslo, samt aksjer som er notert på Nasdaq Nordic, som inkluderer børsene i København, Stockholm og Helsinki. Det er gitt rammer for hvor stor

andel av totalkapitalen som kan plasseres i aksjer i ett enkelt selskap, samt for maksimal risiko på forvaltningen av enkeltaksjer totalt sett. Referanseindeks for den nordiske aksjepor-
teføljen i 2023 har vært VINX Nordic Benchmark Cap Net Index.

BlackRock World Index Subfund speiler indeksen for aksjer i utviklede markeder. iShares Emerging Markets Index Fund speiler aksjer i indeksen for fremvoksende markeder - MSCI Emerging Markets Index. Til sammen har de to fondene tilnærmet samme risikoprofil som den globale referanseindeksen MSCI All Country World Index.

Investeringene i spesialfond består ved årsskiftet av syv ulike fond – to hedgefond, tre fond som investerer i eiendomslån, et fond som investerer i kredittobligasjoner med eiendomspant og et fond som investerer i infrastruktur.

Eiendomsinvesteringer består av andeler hos DEAS Eiendomsfond Norge I IS/AS (tidligere Aberdeen), Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS og Union Core Real Estate Fund IS/AS. Investeringene er bokført til markedsverdi på balansedagen. Markedsverdien av andelene er beregnet basert på uavhengige verdivurderinger av eiendommene.

Note 6 | Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi

Utsteder	Kostpris	Markedsverdi
Bank og finans	1 535 922 723	1 524 496 464
Kommune/fylke	780 902 500	727 374 894
Statsgaranterte	1 049 654 080	1 057 490 635
Industri	965 063 464	934 676 163
Energi	114 087 500	112 699 541
Ansvarlige lån	676 483 177	676 372 284
Sum rentepapirer omløpsmidler	5 122 113 444	5 033 109 981
Opptjente renter		51 215 343
Totalt	5 122 113 444	5 084 325 324

Herav andel kollektivporteføljen 4 960 458 465

Herav andel selskapsporteføljen 123 866 859

Porteføljen av rentepapirer klassifisert som omløpsmidler består av rentepapirer som er notert på Oslo Børs, Oslo ABM og Nordic Nasdaq (Stockholm), samt ikke listede rentepapirer. Alle rentepapirer klassifisert som omløpsmidler er utstedt i NOK, bortsett fra et rentepapir utstedt i USD, fire rentepapirer utstedt i EUR, og fem rentepapirer utstedt i SEK. Rentepapirer utstedt i utenlandsk valuta er valutasikret.

Note 7 | Finansielle derivater

Hensikten med bruk av derivater i forvaltningen er å effektivisere forvaltningen av fondsmidlene, herunder muligheten for å sikre investeringene. Pensjonsordningen kan i utgangspunktet kun investere i børsnoterte (standardiserte) derivater. Underliggende papirer må være verdipapirer som ordningen kan investere i i henhold til gjeldende retningslinjer. Av ikke-standardiserte (OTC) derivater kan POA kun benytte valutaterminkontrakter, samt FRA (Forward Rate Agreements) og renteswapper i begrenset omfang.

Pr. 31.12.2023 var det investert i følgende derivater:

Valuta kjøpt	Valuta solgt	Nominelt beløp i NOK	Virkelig verdi i NOK
NOK	EUR	-417 718 694	18 825 294
NOK	USD	-847 131 637	54 842 659
NOK	GBP	-559 701 674	16 135 076
NOK	SEK	-206 717 346	-6 061 146
NOK	DKK	-83 733 470	3 694 372
Sum valutaterminer		-2 115 002 821	87 436 255
Put opsjon på S&P 500		2 401 155	813 792
Sum aksjederivater		2 401 155	813 792
Sum balanseførte derivater:		-2 112 601 666	88 250 047
Herav andel kollektivporteføljen			86 100 055
Herav andel selskapsporteføljen			2 149 992

I tillegg til sikring av valutaeksponering ved bruk av valutaterminer har POA gjennom 2023 jevnlig foretatt sikring av de utenlandske aksjeinvesteringene ved bruk av aksjeopsjoner. Slike sikringsforretninger har i 2023 totalt belastet regnskapet med omkring 18,5 millioner kroner.

For å effektivisere renteforvaltningen har det i 2023 vært handlet rentefutures i begrenset omfang. Disse har gitt en samlet regnskapsmessig gevinst på omkring 125 tusen kroner.

Note 8 | Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

I henhold til årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak skal finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi klassifiseres i forhold til hvordan virkelig verdi måles. Klassifiseringen sier noe om relativ usikkerhet knyttet til målingen for de ulike nivåene.

Forskriften definerer tre beregningsnivåer for hvordan virkelig verdi måles:

1. Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas i disse prisene.
2. Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn de noterte prisene som brukes i nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).
3. Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input).

Virkelig verdi hierarki for finansielle instrumenter målt til virkelig verdi:

	31.12.2023	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Aksjer og andeler	4 278 514 579	476 520 534	1 211 233 256	2 590 760 789
Obligasjoner	5 033 109 981		5 033 109 981	
Finansielle derivater	88 250 047		88 250 047	
Totalt	9 399 874 607	476 520 534	6 332 593 284	2 590 760 789

Note 9 | Bankinnskudd

Av bankinnskudd knyttet til drift på 9 035 244 kroner pr. 31.12.2023 utgjør 263 935 kroner bundne skattetrekkmidler.

Som sikkerhet for ulike derivatposisjoner må pensjonsordningen stille sikkerhet i form av bundne innskudd på marginkontoer i bank. Pr. 31.12.2023 utgjør 88 716 955 kroner bundne innskudd.

Note 10 | Fordringer knyttet til premieinntekter – tap på fordringer

Fordringer er bokført med 223 782 148 kroner og består av:

	31.12.2023	31.12.2022
Fordringer knyttet til premieinntekter:	223 657 633	213 933 018
Fordringer lån:	317 132	364 476
Avsetning for mulige tap:	-192 617	-390 239
Sum kundefordringer:	223 782 148	213 907 255

Fordringer er bokført til pålydende verdi på balansedagen. Det er foretatt avsetning for forventet tap i fordringene. Bokført tap på fordringer spesifiseres som følger:

	2023	2022
Realisert tap på fordringer:	0	253 374
Endring avsetning for forventet tap:	-197 622	-236 068
Bokført tap på fordringer:	-197 622	17 306

Note 11 | Solvensmarginkrav

Pensjonsordningen har beregnet solvensmarginkrav etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser i henhold til administrasjonsinstruksen fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet gjeldende fra 2011. Pr. 31.12.2023 er solvensmarginkravet beregnet å utgjøre 364 768 904 kroner. Beregningsgrunnlaget for solvensmarginkravet er som følger (tall i hele 1.000):

	Beregnings- grunnlag	Beregnings- faktor	Beregnet solvens- marginkrav
Premiereserve alderspensjon:	8 637 472	4,00 %	345 499
Dødelighetsrisiko (udekket risiko, brutto):	243 083	0,30 %	729
Uførepensjon og premiefritak (brutto risikopremier):	71 311	26,00 %	18 541
Sum solvensmarginkrav pr. 31.12.2023:			364 769

Solvensmarginkravet skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital, eksklusiv solvensmarginkravet, men med tillegg av kursreguleringsfondet, utgjør 3 639 825 005 kroner. Dette utgjør ordningens bufferkapital.

Til sammenligning var beregningsgrunnlaget for solvensmarginkravet pr. 31.12.2022 som følger (tall i hele 1.000):

	Beregnings- grunnlag	Beregnings- faktor	Beregnet solvens- marginkrav
Premiereserve alderspensjon:	8 094 382	4,00 %	323 775
Dødelighetsrisiko (udekket risiko, brutto):	260 851	0,30 %	783
Uførepensjon og premiefritak (brutto risikopremier):	67 735	26,00 %	17 611
Sum solvensmarginkrav pr. 31.12.2022:			342 169

Note 12 | Premiereserve

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er kun pliktig til å gjennomføre forsikringsteknisk beregning av fremtidige forpliktelser hvert femte år. Styret har likevel valgt å foreta årlige forsikringstekniske beregninger. Resultatet av beregningene benyttes også til regnskapsformål.

Premiereserven beregnes som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter på balansedagen. Premiereserven skal dekke fremtidige pensjoner opptjent på balansedato for ordningens medlemmer. For pensjonistene er premiereserven nåverdien av gjenstående pensjonsutbetalinger. Beregning av avsetningen følger regelverket for private pensjonskasser så langt det passer.

Forutsetningene for dødelighet ved opplevelsesrisiko og dødelighet for dødsrisiko er basert på grunnlagselementene i K2013.

Uføreforutsetningene er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Beregningsrenten er på 3 prosent.

Administrasjonsreserven tar høyde for de forventede fremtidige kostnadene knyttet til utbetaling av pensjonene. Administrasjonsreserven beregnes ikke særskilt, men inngår i premiereserven. Pensjonsordningen for apotekvirksomhet har valgt å foreta avsetning for de fremtidige kostnadene tilsvarende 4 prosent av de beregnede pensjonsforpliktelsene. Det er avsatt for løpende pensjonister, aktive og oppsatte medlemmer (dvs. arbeidstakere som har sluttet i medlemsberettiget stilling og som har opptjent rettighet).

Note 13 | Særskilt forpliktelse – for regulering av pensjoner

For virksomheter som meldte seg ut av pensjonsordningen med virkning fra 1.1.2017 og 1.1.2018 ble det foretatt engangsoppgjør for den beregnede kostnaden ved fremtidig regulering av pensjoner. Engangsoppgjøret i 2017 utgjorde 87 883 720 kroner, mens engangsoppgjøret i 2018 utgjorde 11 715 220 kroner. Engangsoppgjørene ble avsatt som særskilt forpliktelse i balansen.

Den faktiske kostnaden for regulering av pensjoner det enkelte år gjenspeiles i premiereserven. Den særskilte avsetningen for beregnet reguleringskostnad reduseres derfor årlig med 1/10-del av opprinnelig beløp. Rest særskilt forpliktelse pr. 31.12.2023 er 31 051 204 kroner.

Note 14 | Forenklet solvenskapitalkrav

Bindende kapitalkrav - forenklet solvenskapitalkrav –for pensjonskasser er en forenklet versjon av Solvens II-regelverket som gjelder for forsikringsforetak og er basert på Finanstilsynets stresstest, med enkelte tilpasninger.

Forenklet solvenskapitalkrav pr. 31.12.2023 utgjør 1 891 millioner kroner (1 742 millioner kroner pr. 31.12.2022). Beregnet ansvarlig kapital overstiger det forenklede solvenskapitalkravet med 1 840 millioner kroner (1 598 millioner kroner i 2022). Dette gir en solvenskapitaldekning på 197 prosent (192 prosent i 2022). I beregningen av bufferkapital er det tatt hensyn til overgangsregelen fra Finanstilsynet for oppjustering av premiereserven til virkelig verdi. Overgangsregelen innebærer at effekten av oppjusteringen til virkelig verdi fordeles over 16 år. I beregningen er det forutsatt at resterende oppjustering utgjør 9/16-deler.

Uten bruk av overgangsregelen er ansvarlig kapital beregnet å overstige det forenklede solvenskapitalkravet med 1 643 millioner kroner (1 397 millioner kroner i 2022). Dette gir en solvenskapitaldekning på 187 prosent (180 prosent i 2022).

Note 15 | Premieinnbetalinger

Det er innbetalt 901 504 063 kroner i premie fra medlemmene i 2023. Til sammenligning er det bokført premieinntekter med 911 526 300 kroner. Tilsvarende ble det i 2022 innbetalt 860 489 057 kroner i premie fra medlemmene, og bokført premieinntekter med 859 771 744 kroner. Forskjellen mellom premieinntekter og premieinnbetalinger består av endringen i premier som er fakturert, men ikke betalt samt periodisering av opptjente premieinntekter.

Note 16 | Pensjoner

Av utgiftsførte pensjoner utgjør 789 538 kroner avskrivninger i forbindelse med for mye utbetalte pensjoner. Tilsvarende tall for 2022 var 450 288 kroner.

Note 17 | Forvaltningskostnader

Samlede forvaltningskostnader utgjør 30 451 062 kroner (29 571 229 i 2022). Det har vært 3 ansatte i pensjonsordningen i 2023. Lønn og sosiale kostnader til disse tre kapitalforvalterne utgjør 5 892 324 kroner i 2023 og inngår i forvaltningskostnadene.

Note 18 | Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader

Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse. Det er i 2023 utgiftsført 17 866 884 kroner for kjøp av tjenester i forbindelse med administrasjon av pensjonsordningen, herunder kostnader til regnskapsføring, aktuærtjenester, administrasjon av pensjoner og internrevisjon (16 597 984 kroner i 2022). Videre er det utgiftsført 451 500 kroner for revisjon inkludert merverdiavgift (372 235 kroner i 2022). Hele beløpet gjelder ordinære revisjonstjenester. Honorar til styret er utgiftsført med 427 980 kroner (381 627 kroner i 2022). Diverse andre kostnader, kostnadsrefusjoner og renteinntekter fra kunder utgjør i alt netto 24 471 kroner (-575 905 kroner i 2022). Samlet utgjør de forsikringsrelaterte administrasjonskostnadene 18 770 835 kroner (16 775 941 kroner i 2022).

Det er i 2023 utgiftsført honorar til medlemmene av styret i ordningen som følger:

Tomas Berg, leder	85 596
Trond Teisberg	85 596
Greta Torbergsen	85 596
Kristin Juliussen	85 596
Kjell Morten Aune	83 589
Katrine Andresen Roald, vara	2 007
Totalt	427 980

Note 19 | Kapitalavkastning

Beregnet avkastning for totalporteføljen utgjør:

År:	2023	2022	2021	2020	2019
Avkastning i % (verdijustert):	4,83	-0,99	5,56	5,96	6,52
Avkastning i % (bokført):	2,71	1,84	3,85	3,05	3,12

Kapitalavkastningen over er beregnet for den samlede porteføljen; kollektivporteføljen og selskapsporteføljen.

Note 20 | Resultatanalyse

(Tall i mill. kroner)

	2023	2022
Pensjonsplanendringer:	0,00	0,00
Renteresultat ¹⁾ :	337,35	-406,12
Risikoresultat ²⁾ :	-29,01	2,48
Øvrig resultat ³⁾ :	107,31	46,74
Administrasjonsresultat:	0,00	0,00
Forsikringsresultat:	415,65	-356,90

1) Renteresultat er differansen mellom faktisk avkastning og beregningsrente i premiereserven.

2) Risikoresultatet er sammenstilling av risikoinntekter minus risikoutgifter. Risikoinntekter er faktisk innbetalt og teknisk beregnet risikopremie for død og uførhet, samt dødelighetsarv. Risikoutgifter er tilførte avsetninger for risikohendelser.

3) Resultatført differanse mellom fakturert og faktisk beregnet premie. Et negativt øvrig resultat vil indikere at det er betalt for lite premie.

**Revisjons-
beretning**

Revisjonsberetning

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS
Stortorvet 7, 0155 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, 0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00
www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet som består av balanse per 31. desember 2023, resultat, egenkapitaloppstilling og kontantstrømsoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av pensjonsordningens finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonsordningen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i pensjonsordningens årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen er konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonsordningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til

grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å utvikle pensjonsordningen eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjons handlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonsordningens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonsordningens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonsordningen ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Oslo, 22. mars 2024
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Johan-Herman Stene
statsautorisert revisor

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Johan-Herman Stene

Statsautorisert revisor

På vegne av: Johan-Herman Stene

Serienummer: UN-NO-9578-5993-4-2411909

IP: 147.161.xxx.xxx

2024-03-22 11:44:31 UTC

Penneo Dokumentnøkkel EKTZB-TBQF-1JJ7-9dH0-8E6U-MNVC10

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Innsikt

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsordningens premiereserve pr. 31.12.2023 er beregnet til 10,385 milliarder kroner. Det er en økning på 659 millioner kroner i forhold til 31.12.2022.

Premiereserve er definert som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter ved balansedato. Nåverdien kommer frem ved å neddiskontere de forventede framtidige pensjonsutbetalingene med en beregningsrente på 3 prosent.

I tillegg benyttes det et grunnlag med

- (i) sannsynligheter for å overleve og få utbetalt alderspensjon,
- (ii) sannsynligheter for å bli arbeidsufør og få utbetalt uførepensjon, og
- (iii) sannsynligheter for å dø og etterlate seg familie-medlemmer som har rett til ektefelle- eller barnepensjon.

I beregning av premiereserven benyttes dødelighetsgrunnlaget K2013, og uføregrunnlag K1963 styrket med 250 prosent.

Beregningsrente, ett års opptjening for aktive samt regulering av pensjonsgrunnlag og pensjonsytelser er med på å bygge opp premiereserven. På den andre siden reduserer pensjonsutbetalingene premiereserven.

Forsikringsresultat 416 millioner kr

Forsikringsresultatet er positivt og splittes opp i tre ulike resultat; renteresultat, risikoresultat og øvrig resultat.

Renteresultat 337 millioner kr

Renteresultatet er positivt, noe som vil si at avkastningen (4,83 prosent) på pensjonsmidlene har vært høyere enn beregningsrenten (3,0 prosent) i premiereserven. Størrelsen på pensjonsmidlene er ved utgangen av 2023 om lag 4 milliarder kroner høyere enn premiereserven.

Risikoresultat -29 millioner kr

Risikoresultatet er negativt med 29 millioner kroner. Risikopremie beregnet etter gjeldende dødelighets- og uføregrunnlag var i 2023 lavere enn netto økning i premiereserven som følge av faktiske risikohendelser gjennom året.

Øvrig resultat 107 millioner kr

Øvrig resultat er positivt. Dette er differansen mellom premien som er fakturert gjennom året, og premien som er beregnet i forsikringssystemet. Fakturert premie er en fast prosentsats (18,1 prosent) av pensjonsgrunnlaget. Aktuarielt beregnet premie oppdateres kontinuerlig gjennom året ettersom medlemmenes pensjonsrettigheter endrer seg.

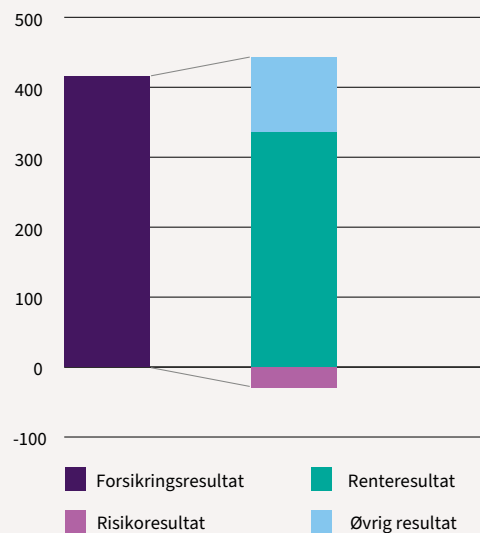
Vurdering av pensjonsordningens økonomiske stilling

I Pensjonsordningen for apotekvirksomhet skal forpliktelsene i sin helhet være sikret gjennom fondsoppbygging. Verdien av midlene avsatt til pensjon (eiendeler) bør minst tilsvare størrelsen på de forsikringsmessige avsetninger for å kunne sikre en rimelig dekningsgrad i ordningen. Dette er i tråd med de krav som stilles til tilsvarende private ordninger som er underlagt forsikringsvirksomhetsloven.

Overdekningen i ordningen var på 4 milliarder kroner ved utgangen av 2023. Dette er en økning på 416 millioner kroner siste år, noe som er summen av de tre resultatene over.

Det er i hovedsak premieinntekter og flere år med god avkastning som har bidratt til den solide overdekningen. Premieinntektene er å regne som sikker inntekt, mens avkastningen er mer usikker. Premiesatsen på 18,1 prosent bidrar til at pensjonskassen fortsetter å bygge nødvendig buffer over tid.

Forsikringsresultat

Figuren viser forsikringsresultatet splittet opp i renteresultat, risikoresultat og øvrig resultat.

Kapitalforvaltning

Kapitalforvaltningen leverte en avkastning på 4,83 prosent i 2023. Midler til forvaltning økte med rundt 1,1 milliarder kroner gjennom året til 14,2 milliarder ved utgangen av 2023.

Kapitalforvaltningen skal bidra til at Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) kan oppfylle sine langsiktige forpliktelser uten for store variasjoner i premien, men samtidig oppnå så høy avkastning som mulig innenfor tilgjengelig risikokapasitet.

Styret vedtar investeringsstrategien. Risikonivået i investeringsporteføljen settes ut fra et sett finansielle målsettinger, som skal sikre at ønsket om høy avkastning balanseres opp mot hvor mye risiko ordningen kan tåle å ta. Det skal være minst 95 prosent sannsynlighet for at ordningen opprettholder styrets minstekrav til solvenskapitaldekning på ett års sikt.

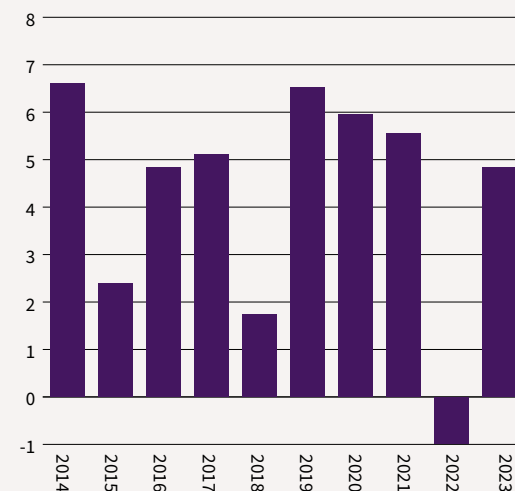
POA har gjennom 2023, som i de foregående årene, opprettholdt et moderat risikonivå i investeringsporteføljen.

Resultater i 2023

Etter en tung start på høsten hentet finansmarkedene seg kraftig inn mot slutten av året. Siste kvartal ble årets klart beste kvartal, og stod for over halve resultatbidraget for året. Totalavkastningen for 2023 endte på 4,83 prosent. Det er over snittet for den siste tiårsperioden. I perioden 2014 til 2023 har avkastningen variert mellom -0,99 og 6,60 prosent, og snittavkastningen har vært 4,26 prosent.

Alle aktivaklasser bortsett fra eiendom bidro positivt til resultatet for 2023.

Årlig avkastning

Figuren viser årlig avkastning i perioden 2014 til 2023.

Avkastningen i aksjemarkedene var meget god i siste kvartal, og for året som helhet ga aksjene til POA en avkastning på 18,1 prosent. Med dette hentet aksjekursene seg inn igjen etter den negative aksjeavkastningen på minus 13,6 prosent i 2022.

POA har investeringer i ulike spesialfond som samlet ga avkastning på 5,6 prosent i 2023. Gitt den moderate risikoen i disse fondene anser vi dette som et godt resultat.

På rentesiden startet året med verdifall på fastrentepor-
teføljene som følge av rentestigning, men i årets siste måneder snudde renteutviklingen og verdiene økte igjen. Både obligasjoner med fast og flytende rente har dermed bidratt til positive resultater i året som gikk. Samlet avkastning fra obligasjoner som vurderes til markedsverdi ble 3,74 prosent for 2023.

Omtrent en tredjedel av midlene er plassert i obligasjoner som bokføres til amortisert kost (anleggsobligasjoner). Disse obligasjonene leverer et stabilt godt avkastningsbidrag. Det har vært en del forfall av eldre investeringer gjennom året. Samtidig har POA investert rundt en milliard i nye anleggsobligasjoner til renter på nivåer fra fire og opp mot drøyt seks prosent. Dette trekker snittavkastningen opp, og i 2023 ble avkastningen for anleggsobligasjoner 4,25 prosent. Det er 0,35 prosentpoeng mer enn i 2022.

11-12 prosent av midlene har vært investert i nærings-
eiendom. Verdien på eiendommene revurderes av uavhengige kilder enten hvert kvartal, eller hvert halvår. Selv om leieinntektene har økt med om lag 10 prosent i løpet av de to siste årene, har eiendomsverdiene blitt nedjustert med om lag 17 prosent i samme tidsperiode. Mye av verdinedskrivningen ble tatt i 2023. Til tross for økt avkastning fra leieinntekter endte avkastningen på eiendomsinvesteringene på minus 7,4 prosent.

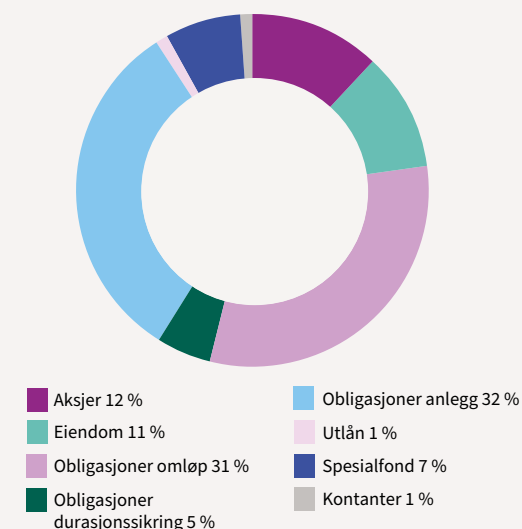
Aktivaallokering

Pensjonsordningen forvaltet ved utgangen av året totalt 14,2 milliarder kroner. Porteføljen økte med omkring 1,1 milliarder kroner gjennom 2023, som følge av årets avkastning samt et løpende likviditetsoverskudd i ordningen.

Administrasjonen arbeider kontinuerlig med å identifisere investeringsmuligheter som kan gi best mulig utnyttelse av risikokapasiteten til POA. I løpet av året har allokeringen til rentesikringsobligasjoner, anleggsobligasjoner og eiendom blitt redusert, mens allokeringen til omløpsobligasjoner med flytende rente har økt.

I investeringsplanen vedtok styret i tråd med administrasjonens anbefaling å øke risikonivået noe i løpet av 2024.

Aktivaallokering

Figuren viser strategisk allokering for ulike aktivaklasser ved inngangen til 2024.

Statistikk

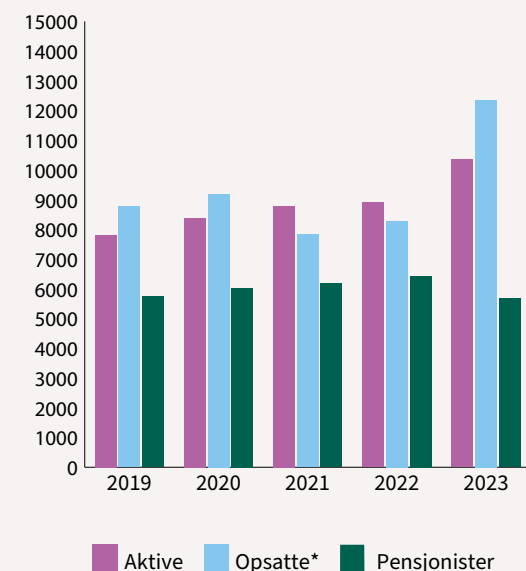
Bestand

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yrkesaktive medlemmer*	7 422	7 585	7 645	7 704	7 527	7 812	8 380	8 780	8 903	10 353
Personer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold (oppsatte)*	6 767	7 175	7 522	7 925	8 331	8 770	9 196	7 822	8 283	12 356
Pensjonister**	4 600	4 951	5 121	5 338	5 517	5 739	6 030	6 179	6 438	5 677
AFP	310	293	269	264	288	273	271	310	312	307
Alderspensjon	2513	2955	3165	3368	3484	3693	3916	3975	4235	3577
Uførepensjon	1415	1335	1309	1329	1354	1366	1431	1468	1451	1403
Ektefellepensjon	343	342	352	348	360	374	380	394	415	365
Barnpensjon	19	26	26	29	31	33	32	32	25	25
Forholdstall aktive/pensjonist	1,613	1,532	1,493	1,443	1,364	1,361	1,390	1,421	1,383	1,824
Forholdstall aktive per pensjonist og oppsatt	0,653	0,626	0,605	0,581	0,544	0,538	0,550	0,627	0,605	0,574

* Før 2023 telte man bare medlemmer som jobbet minst 20 %. Fra 2023 er det ingen begrensning i stillingsprosent.

** Før 2023 ble medlemmer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold og opptjening under 3 år, telt som alderspensjonister fra 67 år. Fra 2023 er disse telt som oppsatte (personer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold).

Bestandsutvikling

* Arbeider ikke lenger i virksomhet tilknyttet POA, men har pensjonsrettigheter hos oss.

Yrkesaktive medlemmer

Stillingstittel	2023	Endring fra 2022
Apotekere	1 073	8
Provisorfarmasøyter	1 811	123
Reseptarfarmasøyter	1 708	12
Apotekteknikere	5 514	1 270
Kontor / Sjøfør / Rengjøring	247	37
SUM	10 353	1 450

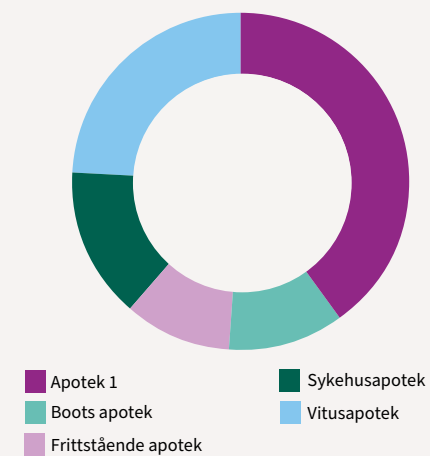
Tabellen viser fordeling av aktive medlemmer etter stillingstittel

Yrkesaktive medlemmer fordelt på aldersgruppe

Figuren viser utviklingen i aktive medlemmer fordelt på aldersgrupper for de siste tre årene.

Yrkesaktive medlemmer fordelt på kjede

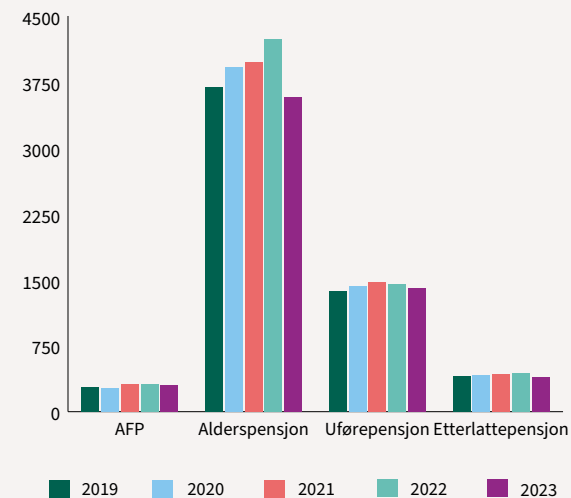
Figuren viser antall aktive medlemmer fordelt på kjeder.

Utbetalte pensjoner 2023

Pensjonsart	Brutto utbetalt	Samordnings fradrag	Netto utbetalt
Alderspensjon og AFP	958	603	355
Uførepensjon	68	0	68
Etterlattepensjon	45	22	23
Totalt	1071	625	446

Tabellen viser hvor mye som ble utbetalt i 2023 fordelt på de ulike pensjonstypene. Beløpene er i millioner kroner. Bruttobeløpet viser det samlede beløpet som utbetales i sum fra folketrygden og apotekordningen. Nettobeløpet viser apotekordningens andel.

Pensjoner

Grafen viser utviklingen i antall pensjonister siste fem år. Det har vært en endring av definisjonen av alderspensjonist i statistikken for 2023 (se forklaring til tabell på side 32).

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Web: spk.no/apotekordningen

Telefon: 22 24 15 70

Postboks 10 Skøyen, 0212 Oslo

iStock by Getty Images (s. 1)

Det tas forbehold om trykkfeil.